

KRISTIN HANNAHOVÁ

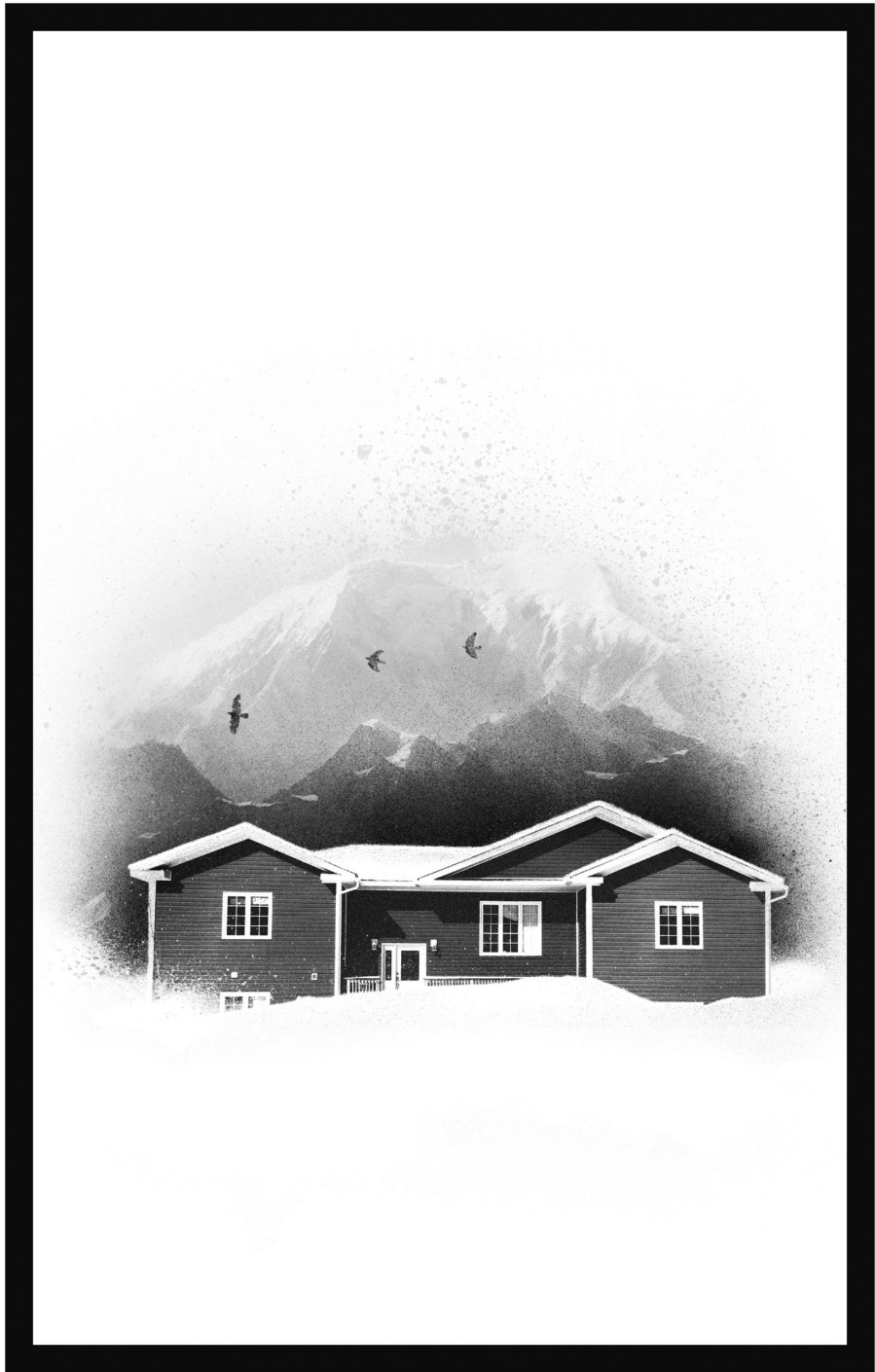
NEW YORK
TIMES
BESTSELLER

Velká
samota

argo

argo

KRISTIN HANNAHOVÁ

Velká
samota

argo

Přeložila Klára Šumová

The Great Alone

Edition © Argo, 2019

Copyright © 2018 by Kristin Hannah

Translation © Klára Šumová, 2019

Cover design © Jiří Troskov, 2019

ISBN 978-80-257-2928-1 (váz.)

ISBN 978-80-257-3087-4 (e-kniha)

Věnováno ženám v naší rodině. Jsou to bojovnice, všechny do jedné.

*Sharon, Debbie, Lauře, Julii, Mackenzie, Sáře, Kaylee,
Toni, Jacquie, Daně, Leslie, Katie, Joan, Ferrie,
Liz, Courtney a Stephanii.*

A také Bradenovi, našemu nejmladšímu dobrodruhovi.

Příroda nás neklame;
to my klameme sami sebe.
Jean-Jacques Rousseau

1974

KAPITOLA PRVNÍ

Toho jara se déšť řinul v mohutných prudkých poryvech, které rachotivě bubnovaly do střech. Voda si nacházela cestu i do těch nejdrobnějších puklinek a podemílala i ty nejpevnější základy. Obrovské kusy půdy, které se po řadu generací ani nepohnuly, se jako haldy strusky sesouvaly na silnice a braly s sebou domy, auta i bazény. Stromy se vyvracely a trhaly elektrické vedení, dodávka elektřiny byla přerušena. Řeky zaplavovaly břehy, draly se do zahrad. Ničily domovy. Lidé, kteří se jinak měli rádi, na sebe štěkali a jejich spory spolu se stoupající vodou a neustávajícím deštěm přerůstaly v hádky.

I Leni byla podrážděná. Ve škole byla nová, a tak ji nikdo neznal, pro ostatní byla jen cizí tvář v davu. Byla pro ně prostě holčkou s dlouhými vlasy s pěšinkou uprostřed, co nemá žádné kamarády a chodí do školy sama.

Teď seděla na posteli, hubené nohy měla přitažené k plochému hrudníku a vedle sebe měla položené ohmatané brožované vydání *Daleké cesty za domovem* od Richarda Adamse. Přes tenké stěny bungalovu slyšela mámu říkat *Ernte, zlato, prosím, nebuď takový. Poslouchej mě...* a otcovo zlostné *Dej mi, sakra, pokoj.*

Už to tu bylo zas. Hádky. Křik.

Co nevidět dojde i na pláč.

Tohle počasí probouzelo v otci jeho temnou stránku.

Leni se zadívala na hodiny vedle postele. Pokud hned nepůjde, přijde do školy pozdě, a jediné, co bylo ještě horší než být novou holčkou na druhém stupni základky, bylo na sebe upozorňovat. Poznala to na vlastní kůži a nebylo to nic příjemného. V posledních čtyřech letech chodila do pěti škol. Ani jednou se jí nepodařilo skutečně zapadnout, i tak si ale zachovávala nezdolný optimismus. Zhluboka se

nadechla, natáhla nohy a sklouzla z úzké postele. Potichu přešla přes holý pokoj, prošla chodbou a krátce se zastavila u dveří do kuchyně.

„Zatraceně, Coro,“ řekl táta. „Přece víš, jak je to pro mě těžký.“

Máma udělala pár kroků a vztáhla k němu ruce. „Potřebuješ pomoct, zlato. Nemůžeš za to. Ty noční můry...“

Leni si odkašlala, aby si jí všimli. „Ahoj,“ hlesla.

Táta ji zahlédl a odstoupil od mámy. Leni na něm viděla, jak je unavený, zničený.

„Musím... musím jít do školy,“ prohlásila.

Máma sáhla do náprsní kapsy své růžové uniformy servírky a vytáhla z ní cigarety. Taky vypadala unaveně. Včera měla večerní směnu a dneska směnu přes obědy. „Tak běž, Leni. Ať nepřijdeš pozdě.“ Hlas měla klidný a mírný a právě tak jemný, jako byla i ona sama.

Leni se bála zůstat a bála se odejít. Bylo to divné – a možná i hloupé –, ale často měla pocit, že je v rodině jediná dospělá, že je závažím, které udržuje rozvrzanou loď Allbrightových v rovnováze. Máma se neustále snažila „najít samu sebe“. V posledních pár letech vyzkoušela kurzy pro rozvoj osobnosti, hnutí pro využití lidského potenciálu, duchovní cvičení, unitářskou církev. Dokonce buddhismus. Všemi jen tak prolétla a sem tam si z nich něco vybrala. Leni připadalo, že si z toho všeho odnesla především trička a různá rčení. Hlášky jako *Co je, to je, a co není, to není*. Nic z toho nemělo žádnou velkou váhu.

„Běž,“ štěknul táta.

Leni popadla ze židle u kuchyňského stolu batoh a namířila si to ke vstupním dveřím. Sotva se za ní zabouchly, zaslechla, jak se do sebe zase pustili.

Zatraceně, Coro...

Prosím, Ernte, aspoň mě vyslechni...

Nebylo to takové vždycky. Tak to aspoň tvrdila máma. Před válkou byli šťastní. Žili tehdy v kempu pro mobilní domy a obytné přívěsy v Kentu, táta měl dobrou práci jako automechanik a máma se v jednom kuse smála a při vaření večere tancovala na písničku „Piece of

My Heart“ od Janis Joplinové. (Mámino tancování bylo v podstatě to jediné, co si Leni z těch let pamatovala.)

Jenže pak táta narukoval do Vietnamu, kde ho sestřelili a zajali. Máma se bez něj sesypala a Leni tehdy poprvé došlo, jak je křehká. Chvíli se nechaly jen tak unášet životem, přesouvaly se od zaměstnání k zaměstnání a od města k městu, až si konečně našly nový domov v jedné komunitě v Oregonu. Tam se staraly o včely, vyráběly sáčky s levandulí určené k prodeji na farmářských trzích a protestovaly proti válce. Máma se změnila jen do té míry, aby zapadla mezi ostatní.

Když se táta konečně vrátil, Leni ho sotva poznávala. Pohledný, rozsmátý muž z jejích vzpomínek byl nyní náladový, hned kvůli všemu naštvaný a odtazitý. Zdálo se, že mu na životě v komunitě vadí úplně všechno, a tak se přestěhovali. A pak se stěhovali znovu. A znovu. Nikde to nikdy nedopadlo tak, jak chtěl.

Nemohl spát a nedokázal si udržet práci, i když máma přísahala, že je nejlepší automechanik všech dob.

A právě kvůli tomu se s mámou dneska ráno hádali: táta dostal znovu padáka.

Leni si natáhla kapuci. Cestou do školy minula několik bloků pěkně udržovaných domů, obešla temný lesík (tam se vůbec nepřibližuj), nechala za sebou rychlé občerstvení řetězce A&W, kde se o víkendech scházeli místní středoškoláci, i čerpací stanici, kde čekala řádka aut na tankování za padesát pět centů za galon. Kvůli cenám benzínu teď ostatně byli naštvaní všichni.

Pokud mohla Leni soudit, všichni dospělí byli podráždění, a nebylo divu. Válka ve Vietnamu zemi rozdělila. Noviny den co den hlásaly špatné zprávy, psaly o bombových útocích spáchaných levicovou organizací Weatherman nebo IRA, o únosech letadel a Patty Hearstové. Celý svět šokoval masakr na olympijských hrách v Mnichově i aféra Watergate. A v poslední době začaly beze stopy mizet studentky Washingtonské státní univerzity. Svět byl plný nebezpečí.

V tu chvíli by dala cokoli za opravdovou kamarádku. Po tom jediném skutečně toužila – po někom, s kým by si mohla popovídat.

I když na druhou stranu, povídání její starosti stejně neulehčovalo. Takže k čemu to bylo, někomu se svěřovat?

Jasně, tátovi občas ruply nervy a křičel a nikdy neměli dost peněz a v jednom kuse se stěhovali, aby utekli před věřiteli, ale tak už to u nich chodilo a měli se rádi.

Jenomže občas, zvláště za dnů, jako byl ten dnešní, se Leni bála. Měla pocit, jako by jejich rodina stála na hraně obřího srázu, který se každou vteřinou utrhne, jako by se měla rozpadnout stejně jako domy, které šly k zemi na nestabilních podmáčených svazích Seattlu.

Po vyučování šla Leni v dešti zpátky domů. Sama.

Jejich domek seděl uprostřed slepé ulice, v mnohem méně udržované zahradě, než byly ty okolní. Byl to hnědý bungalov s prázdnými truhlíky na květiny, ucpanými okapy a vraty do garáže, která nešla zavřít. Z polorozpadlých šindelů vyrůstaly trsy plevele a před domem k nebi vyčítavě trčel vlajkový stožár, svědčící o tom, jak moc táta nenávidí směr, kterým se jejich země ubírá. Na to, že byl podle mámy takový patriot, jejich vládu fakt dost nenáviděl.

Zahlédla tátu, jak sedí v garáži na křivém ponku vedle mámina obouchaného mustangu s látkovou střechou, posleповanou stříbrnou instalatérskou páskou. Stěny garáže byly zevnitř obložené krabicemi plnými věcí, které ještě nevybalili po posledním stěhování.

Táta měl na sobě – jako obvykle – odřenou vojenskou bundu a potrhané levisky. Seděl nahrbeně, s lokty opřenými o stehna. Dlouhé černé vlasy měl neskutečně zacuchané a knír potřeboval zastříhnout. Špinavá chodidla měl bosá. Ale i zhroucený a utahaný byl krásný jako filmová hvězda. Všichni si to mysleli.

Zvedl hlavu a skrz vlasy se po ní podíval. Úsměv, který jí věnoval, byl trochu unavený, ale i tak mu rozzářil celou tvář. Takový byl její táta: sice náladový a prchlivý, občas dokonce naháněl hrůzu, ale to

všechno bylo dáno tím, že všechny emoce – lásku, ztrátu i zklamání – tak prožíval. A především lásku. „Lenoro,“ pronesl tím svých chraplavým hlasem kuřáka. „Čekám tu na tebe. Omlouvám se ti. Ruply mi nervy. A rupnul jsem i v práci. Určitě jsem tě zatraceně zklamal.“

„Ne, tati.“

Věděla, jak moc ho to mrzí. Viděla mu to v obličejí. Když byla mladší, občas si říkala, k čemu všechny ty omluvy jsou, když se stejně nikdy nic nezmění, ale máma jí to vysvětlila. Válka a zajetí v něm něco zlomily. *Jako by měl zlomenou páteř, říkávala máma, a přece nepřestaneš někoho milovat, když je zraněný. Sebereš víc sil, aby se o tebe mohl opřít. Potřebuje mě. Nás.*

Leni se posadila vedle něj. Objal ji a přitáhl si ji k sobě. „Svět řídí šilenci. Tohle už není moje Amerika. Chtěl bych...“ Nedořekl to a Leni mlčela. Už si na tátův smutek, na jeho pocity marnosti zvykla. Často nechával věty nedořečené, jako by se bál své děsivé nebo depresivní myšlenky vyslovit. Leni tenhle typ mlčenlivosti znala a měla pro něj pochopení, mnohdy bylo lepší prostě mlčet.

Sáhl si do kapsy a vylovil z ní skoro rozmačkanou krabičku cigaret. Jednu si zapálil a Leni ucítila známou štiplavou vůni.

Věděla, jak moc trpí. Občas ji budil tátův pláč a mámin hlas, který se ho snažil utišit a říkal věci jako: *Pšt, no tak, Ernte, už je po všem, jsi doma, v bezpečí.*

Zavrtěl hlavou a vydechl oblak modrošedého kouře. „Prostě chci... asi víc. Nejen od práce. Od života. Chci jít po ulici a nemuset se bát, že mi někdo bude nadávat do vrahů dětí. Chci...“ Povzdechl si. Usmál se. „Neboj. Všechno dobře dopadne. Dopadne to s námi dobře.“

„Najdeš si jinou práci, tati,“ hlesla.

„No jasně, Zrzko. Zítra to bude lepší.“

Tak to její rodiče vždycky říkali.

Bylo chladné, pochmurné ráno v půli dubna. Leni vstala brzy, zabrala si místo na oblýskané květované pohovce v obývacím pokoji a pustila ranní vysílání *Právě dnes*. Upravila tykadla pokojové antény, aby měla slušný obraz. Když se záběr zaostřil, Barbara Waltersová právě říkala: „... snímek Patricie Hearstové, která si nyní říká Tania, zde s karabinou M1 při nedávném přepadení banky v San Francisku. Očití svědci potvrdili, že devatenáctiletá dědička, kterou v únoru unesla Symbionistická osvobozenecká armáda...“

Leni to fascinovalo. Pořád nemohla uvěřit, že nějaká *armáda* mohla napochodovat k někomu do bytu a unést z něj dospívající dívku. Je pak člověk v takovémhle světě vůbec někde v bezpečí? A jak se z bohaté teenagerky mohla stát revolucionářka jménem Tania?

„No tak, Leni,“ ozvala se z kuchyně máma. „Chystej se do školy.“ Pak se s prasknutím rozletěly vchodové dveře.

Do domku vešel táta a ve tváři měl tak široký úsměv, že ho nešlo neopětovat. V kuchyni s nízkým stropem vypadal nepatříčně veliký, jako by ho stvořili v nadživotní velikosti, a na pozadí šedých stěn se skvrnami od proteklé vody jako by přímo pulzoval životem. Z vlasů mu odkapávala voda.

Máma stála u sporáku a smažila slaninu k snídani.

Táta napochodoval do kuchyně a zesílil zvuk tranzistorového rádia, postaveného na umakartové pracovní desce. Z reproduktoru se ozvala zašuměná písnička ve stylu rokenrolu. Táta se zasmál a přitáhl si mámu do náruče.

Leni slyšela, jak šeptá: „Promiň. Odpusť mi to.“

„Samozřejmě,“ vydechla máma a držela se ho, jako by se bála, že ji odstrčí.

Táta ji ale dál držel kolem pasu a jen ji odtáhl k jídelnímu stolu. Pak si odsunul židli a řekl: „Leni, pojď sem!“

Leni se líbilo, když na ni nezapomínali. Opustila svoje místo na pohovce a posadila se vedle mámy. Táta se na Leni usmál a podal jí knížku v brožované vazbě. *Volání divočiny*. „Budeš z ní nadšená, Zrzko.“

Posadil se ke stolu naproti mámě a se židlí se k němu přisoupl. Ve tváři měl výraz, kterému Leni přezdívala „úsměv velkého nápadu“. Už ho zažila, pokaždé když ho napadl plán, který jim měl změnit život. A že už vymyslel spoustu plánů: Třeba když jeli po dálnici kalifornskou oblastí Big Sur, tak dostal nápad, že všechno prodají a budou rok jenom kempovat. Nebo že budou chovat norky (z čehož se vyklubal pěkný horor). Nebo že budou ve střední Kalifornii prodávat pytlíčky se semínky od firmy American Seed.

Sáhl do kapsy, vytáhl z ní několikrát přeložený list papíru a vítězně ho připlaskl na stůl. „Pamatuješ si na mého kamaráda Boa Harlana?“

Mámě chvilku trvalo, než odpověděla. „Z Vietnamu?“

Táta přikývl. Leni pak řekl: „Bo Harlan byl velitel posádky a já jsem byl zadní ostřelovač. Navzájem jsme si kryli záda. Byli jsme spolu, když šlo naše éro k zemi a když nás zajali. Prošli jsme spolu peklem.“

Leni si všimla, že se chvěje. Rukávy košile měl vyhrnuté, takže viděla jizvy po spáleninách, které se mu v pruzích zkrabacené, zohyzděné kůže, co se nikdy neopálila, táhly od zápěstí až k lokti. Leni nevěděla, od čeho ty jizvy jsou – táta jí o tom nikdy nevykládal a ona se nikdy neptala –, věděla však, že mu je způsobili jeho věznitelé. Ale spoň tohle jí došlo. Stejně jizvy měl i na zádech, kde mu stahovaly kůži do vírů a záhybů.

„Donutili mě dívat se, jak umírá,“ hlesl.

Leni s obavami pohlédla na mámu. O tomhle táta ještě nikdy nemluvil. To, že to teď vyslovil, je obě zneklidnilo.

Podupával si nohou a hbitými prsty vybubnoval na stůl svižný rytmus. Rozložil dopis, uhladil ho a pak ho otočil tak, aby si mohly přečíst jeho obsah.

Seržante Allbrighte,

není snadný vás najít. Jmenuju se Earl Harlan.

Můj syn Bo mi ve spoustě dopisů psal o vašem vzájemném přátelství.

Chci vám za něj poděkovat.